

slovstva. V ta namen se bo predavalo, izdajal pedagogičski letopis ter se ustanovila za delovanje potrebna knjižnica. Na vabilu so podpisani: H. Schreiner, B. Matek, Anton dr. Medved, M. Nerat, Fr. Hubad, Fr. Levec, A. Senekovič, Er. Gabršek in J. Dimnik.

(Kako drag je denar?) Avstrijsko ogrska banka je znižala obrestno mero za $\frac{1}{2}$ odstotka, ki torej znaša sedaj $5\frac{1}{2}$ odstotkov. To je velikega pomaga za narodno gospodarstvo. V naši državi je obrestna mera še vkljub temu silno visoka. Na Francoskem na pr. znaša le $3\frac{1}{2}$ odstotkov.

(Razstava na Kreti.) Leta 1900 v aprilu bo prva mejnarodna razstava na Kreti v mestu Kanei. Razstavili se bodo proizvodi industrije, trgovine, gospodarstva, umetnosti.

Društvene zadeve.

(Slovanska čitalnica) v Mariboru ima v nedeljo dne 17. dec. v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer občno zborovanje, pri katerem se voli nov odbor. Na Silvestrovo priredi čitalnica zabavni večer, na kojega že sedaj opozarjamo širje kroge, posebno prijatelje lepega petja.

(Pevsko društvo v Braslovčah) bo imelo VII. občni zbor na praznik sv. Štefana 26. grudnia ob 3 popoldne v prostorih gosp. Vinko Brišnika gostilničarja z naslednjim vsporedom: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika in blagajnika o društvenem stanju, 3) vpisovanje udov in plačevanje letnine, 4. volitev odbora. 5. Razni nasveti. Zabava in petje. K zborovanju vabijo se posebno uljudno vsi domači in tuji prijatelji petja in glasbe.

(Čitalnica v Konjicah) priredi v nedeljo dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer svojim članom »Slomšekov večer« z govorom in deklamacijo, petjem in godbo.

(Vabilo) k zborovanju »Delavskega podpornega društva«, ki bo v Marnbergu dne 17. t. m. pri »Stari pošti« ob 3. popoldne.

(Celjsko pevsko društvo) priredi svoj redni občni zbor dne 28. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodne čitalnice« z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora dne 14. januarja 1899. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo rač. pregledovalcev. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev 5 odbornikov in 2 nam. 8. Volitev 3 rač. pregled. 9. Slučajnosti.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je došlo od 15. septembra t. l. do danes naslednjih rodoljubnih prispevkov: g. kapelan J. Stabuc iz g. Pernatovega nabiralnika v Št. Lovrenci 5 gld. 10 kr.; podružnica v Lenu na Pohorju 4 gld.; gospa Micika dr. Karlovškova, pokroviteljica »ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Celji« 100 gld.; gospa Ana Majdičeva, soproga veleposelnika in paromlinarja v Hudinji pri Celji, pokroviteljica 100 gld.; g. korni vikarij Josip Cerjak zbral ob več prilikah za šolo na Muti 14 gld. 50 kr.; g. blagajnik v Ljutomeru Janko Karl nabral za mutsko šolo ob odhodu kap. Weixla 13 gld.; g. vikar iz Maribora Josip Cerjak nabirke za mutsko šolo 7 gld.; g. nadžupnik v Konjicah Jernej Voh za šolo na Muti 5 gld.; podružnica Vuhred-Marenberg 20 gld.; ormoški blagajnik g. Fr. Gartner iz g. Gomzijevega nabiralnika 7 gld. 10 kr.; g. pravnik Mil. Meža iz g. Ježovnikovnega nabiralnika v Velenju 3 gld.; po c. kr. notarju na Vranskem g. M. Jelovšku darilo vesele družbe v Lukmanovi gostilni v Brodih pri Vranskem, obhajajoče Martinov večer, 4 gld.; možka podružnica Št. Jurij ob južni železnici 20 gld.; ženska podružnica istotam 20 gld.; g. Avg. Skočir, deželne bolnice župnik v Gradcu, 40 gld. — Slovenci! Obili ti Vaši doneski pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda po vsem Slovenskem pri vseh stanovih enako priljubljena. Prisrčna Vam zahvala za to! A, rojaki, zopet letos razširjene šole v Trstu, v Velikovci in v bližnji nam prihodnosti nova šola na Muti — to treba Vašega

podvojnatega požrtvovanja. Ob vsem tem so pa te dni zaželeli tudi še Mariborčanje vsaj 3 ali 4 razrede samostojne slovenske šole. Slovenski Maribor namreč v mestu in v predmestjih niti ne pozna slovenskih sol. Naša družba se ne straši nikakega novega narodnega dela. A mariborska usoda je, Slovenci, v Vaših darežljivih rokah. — Sklepajoč svoj drugi in zadnji očitni račun priporočam, Slovenci, Vaši ljubavi glavnega blagajnika družbi sv. Cirila in Metoda g. profesorja Martina Petelin, ki je dejansko prevzel te dni družbino denarno. Učinite mu v njega težavnem poslu veliko bogatih dni. Oveselili bote tem potem njega; oblagodarili pa svoj rod! — Ljubljana, 2. decembra 1899. Prvomestnik družbi sv. Cirila in Metoda.

(Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) Ta zbor je enajsti, odkar obstoji to dobrodelno društvo. Vsako leto se vrši v prvi polovici novembra meseca, a letno v prvič v »Slovanski besedi«. Navzočne ude je presrečno pozdravil c. kr. dvorni svetnik gosp. dr. Fr. Ploj, kot predsednikov namestnik. Ta gospod je bil ob porodu društva in se vedno z vso vnetostjo potegoval za njegov napredek. Hvaležno se je spominjal med letom umrlih društvenih dobrotnikov. Monsignor Jančar poročal je potem o dobrodelnem delovanju društva prav obsirno. Račune in knjige je pregledal revizor g. dr. Vlad. Globočnik pl. Sorodolski ter našel vse v najlepšem redu. Vlč. g. mons. Fr. Jančarju je izrekel občni zbor iskreno zahvalo za njegov trud in izredno požrtvovalnost pri težavnem poslu prvega blagajnika. Osebita zahvala gre tudi požrtovalnim nabiralcem darov, kar je občni zbor enoglasno priznal. Konečno je hvaliti posebno slovenske časnike, ki so darove in druge stvari o društvu objavljali. Hvala presrečna bodi vsem, ki so na kateri koli način društvu pomagali, da je moglo vršiti in izpolnjevati težavno nalogo. Slovenska požrtvovalnost se je letos v izvenredni luči pokazala. Narasla je glavnica, narasla je razpoložnina. V 11 letih je društvo razdelilo 23.926 kron. S posebnim veseljem se je povdarjalo, da so nekateri podpiranci prejete svote povrnili. — Pri volitvah, ki so se vršile per acclamationem, bil je mons. Jančar opetovano naprošen, da še nadalje opravi posle blagajništva, kar pa je žalibog odklonil, rekši, da hoče pač v odboru ostati ter na drug način društvu koristiti, mesto blagajnika pa da ne more več vsprejeti. To varno in zares težavno službo je prevzel potem na vsestransko prošnjo poznati požrtvovalni rodoljub g. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Singerstrasse 7, kateremu naj častiti člani in dobrotniki društva pošiljajo darove za društvene svrhe.

Državni zbor.

Obstrukcija!

Čehi skušajo na vsaki način zabraniti, da se sprava z Ogrji in začasno pobiranje davkov v državni zbornici dovoli. S tem upajo prisiliti vlado, da odstopi. Javno so izrekli, da, dokler se njim ne povrne njihove pravice, na dovolijo tej vladi ničesar. Zavlečejo pa razprave z silno dolgimi govori. Po 3, 4 in več ur govorijo. V seji 12. t. m. se je pripetilo, da je nemški poslanec Fournier imenoval Čeha Königa »pobalina«. Ta zahteva grajalni odsek; a ustavlja se predsednik rekoč: »potem takem bi moral biti zbran grajalni odsek vedno«. S tem je bila stvar v terek končana. Toda v seji 13. decembra so Čehi zahtevali vnovič, da se mora izvoliti grajalni odsek, ki naj obsodi Fournierja radi te psovke. Ko se predsednik temu zopet ustavlja, so začeli Čehi kričati in ropotati, ter so izjavili, da ne pusté tako dolgo obravnavati v nobeni stvari, dokler se ne ugodí njihovi zahtevi. Posvetoval se je s predsednikom načelnik češkega kluba dr. Engel. Slednjič izjavi zbornični predsednik: »ob koncu seje pride

na vrsto zahteva Čehov«. Zdaj je bil zopet mir in govoriti je začel dr. Fořt v zadevi kvote.

Kaj je kvota? Bralcem smo že naznanili, da so do zdaj plačevali Ogrji k skupnim državnim potrebščinam 30%, mi pa 70%. Letošnji kvotni deputaciji ogrska in avstrijska ste se zedinili, naj za bodoče desetletje plačujejo Ogrji 34,4%, Avstrijci pa 65,6%. Toda češki poslanci in slovenski so temu nasprotovali, ker je 65,4% preveč plačila za Avstrijo. Dr. Fořt je danes v jako dolgem govoru dokazoval, da bi se zgodila nova huda krivica Avstriji, če se sklene, naj Ogrji plačujejo samo le 34,4%. Ta predlog bo zagovarjal levičar dr. Menger. Vpraša se le, jeli bota govornika danes dovršila svoja govora.

Tukaj — zde! Evo me!

Mnogo vojakov je bilo že kaznovanih, ker niso izgovorili pri zaslišanju nemške besedice: hier, ampak so izrekli svojo domačo besedo: tukaj! ali češki: zde! Ko so ob koncu seje 12. decembra bili poklicani od predsednika razni poslanci, da povejo, koga kdo voli kot generalnega govornika, so Čehi klicali: zde! Slovenci: tukaj! Hrvati pa: evo me! Največ smeja je povzročil nemški narodnjak Heeger, ki je zaklical namesto nemški »hier« — zde! V delegacijah se je izjavil vojni minister, da mora zahtevati, da se vojaki oglašajo v nemškem jeziku.

Pravoslavni minister Kindinger.

Čehi in Slovenci se spodtikajo najbolj nad Kindingerjem, ker je za Slovence imenoval že več Nemcev kot sodnike. Vložilo se je do pravnega ministra že 88 interpelacij, on pa ni odgovoril še na nobeno. Radi tega je v seji 13. decembra vprašal v rezkih besedah poslanec vitez Berks zborničnega predsednika, ali hoče vplivati na justičnega ministra, da odgovori, kakor je dolžan, na stavljen mu vprašanja. Poslanci vseh strank so g. vitez Berksu glasno pritrdjevali k njegovim precej zasoljenim besedam.

»Ilustrovani koledar« zasežen.

Poslanec Žičkar je vložil obsirno interpelacijo na justičnega ministra, ker je Hribarjev koledar za leto 1900 državni pravdnik celjski zasegel. S tem je provzročil veliko gmotno škodo g. Hribarju. Nevarna se je dozdevala g. državnemu pravdniku pesem: »Slovincem za novo leto 1900« in pa odlomek popisa o surovih izgredih celjskih proti Slovincem in Čehom 9. in 10. avgusta t. l.

Nadsodišče v Ljubljani.

V seji 12. decembra je poslanec dr. Gregorec vložil predlog, naj se ustanovi v Ljubljani višja sodnija.

Kateketična postava.

Vsled postave z dne 17. junija 1888 št. 99 se godi mnogim kateketom velika krivica. Po tej postavi imajo pravico do nagrade na več kakor trirazrednih šolah. Če se pa nahaja v kateri župniji po več sol, katerih ni nobena več kakor trirazredna, nimajo nobene pravice do kakšne nagrade. Dela imajo mnogo več, če morajo hoditi na več sol podučevati, a plačila nobenega. Da se tej krivici pride v okom, je poslanec Žičkar v seji 13. decembra zdaj že tretjekrat vložil postavni predlog, da se imenovana postava popravi. Izvolil se bo poseben šolski odsek, ki vzame v pretres ta postavni načrt.

Vseučilišni profesor dr. Frischau.

Malo je Nemcev, ki bi nam Slovincem bili pravični. A vendar se nahajajo še nekateri nam prijazni; k tem prištevamo vseučilišnega profesorja v Gradcu, dr. Frischau. A radi tega so mu nagajali že nemški dijaki — zdaj ga je pa vseučiliščno starišinstvo celo odstavilo. Radi tega je v seji 13. decembra interpeliral dr. Ferjančič naučnega ministra, kaj namerava storiti, da se zadosti razžaljenemu profesorju.